

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **I. D., nar. ...**

státní příslušnost: Turecká republika

proti

žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Kraje Vysočina**
se sídlem Wolkerova 4448/37, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 9. 2020, č. j. KRPJ-98685-22/ČJ-2020-160022-SV

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 20. 9. 2020, č. j. KRPJ-98685-22/ČJ-2020-160022-SV, **se ruší.**
- II. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalovaná **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Předmětem sporu je zákonnost zajištění žalobce za účelem jeho předání podle nařízení č. 604/2013 („nařízení Dublin III“). Žalovaná po kontrole žalobce na odpočívadle u dálnice D1 zjistila, že podal žádost o mezinárodní ochranu v Řecku. Shledala, že hrozí vážné nebezpečí jeho útěku. Neměl totiž cestovní doklady a nedisponoval žádným pobytoým oprávněním. Spatřovala

u něj i nebezpečí pro veřejný pořádek kvůli porušení ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví. Žalobce proto zajistila na 60 dnů.

2. Žalobce se domnívá, že ho žalovaná zajistila nezákonně. Vážné nebezpečí jeho útěku nehrozí, ani nepředstavuje nebezpečí pro veřejný pořádek. Zároveň neexistuje reálný předpoklad jeho předání do Řecka. První překážkou je pandemie nemoci Covid-19. Druhou existence systémových nedostatků azylového řízení v Řecku, které žalovaná nezohlednila. Mohla přitom žalobci uložit některé ze zvláštních opatření za účelem vycestování z území.

II. Rozhodnutí o zajištění žalobce a související skutkové okolnosti

3. Policejní hlídka zadržela žalobce v sobotu 19. 9. 2020 na odpočívadle u dálnice D1. Žalobce cestoval spolu s dalšími cizinci autem napříč Českou republikou. Neměl u sebe žádný cestovní doklad ani jiný doklad totožnosti. Policie pojala podezření, že vstoupil na naše území v rozporu s platným ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví (ze dne 24. 8. 2020, č. j. MZDR 20599/2020-25/MIN/KAN; „ochranné opatření“). Ministerstvo jej vyhlásilo k ochraně obyvatel před zavlečením nemoci Covid-19. Policie proto žalobce eskortovala na služebnu, kde mu sejmula otisky prstů. V systému EUODAC nalezla shodu, protože žalobce požádal o mezinárodní ochranu v Řecku.
4. Žalobce následně vypověděl, že není příznivcem radikálního islámu, který momentálně panuje v Turecku. Dokonce ho tam odsoudili na 16 let vězení, protože je Kurd. Rozhodl se proto uprchnout do Evropy. V Istanbulu zaplatil převaděči, aby jej dostal do Francie. Cestoval asi tři dny kamionem do Srbska, kde nastoupil do jiného kamionu. Ten jej vysadil na čerpací stanici, kde žalobce nastoupil do osobního auta, ve kterém jej kontrolovala policie. Řidič mu řekl, že ho dopraví do Německa. Ve Francii i Německu má žalobce rodinu. Svoje doklady před cestou z Turecka vyhodil. Vrátit se tam nechce, protože mu tam hrozí odnětí svobody.
5. Žalovaná shledala u žalobce reálný předpoklad jeho předání do Řecka, které má povinnost ho přijmout zpět. Vážné nebezpečí útěku žalobce žalovaná spatřovala v tom, že nemá na území České republiky povolený pobyt, ani zde nemá žádné příbuzné. Měl přitom v úmyslu neoprávněně cestovat do Francie. Nedisponuje finančními prostředky ke složení finanční záruky. Žalovaná proto pochybovala, že by se žalobce dobrovolně podrobil předání do Řecka. Uložení mírnějších opatření by nepostačovalo. Proto dne 20. 9. 2020 vydala rozhodnutí č. j. KRPJ-98685-22/ČJ-2020-160022-SV („rozhodnutí žalované“), kterým žalobce zajistila podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky („zákon o pobytu cizinců“).
6. Žalovaná se nedomnívala, že by v Řecku existovaly systematické nedostatky podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, které by bránily předání žalobce. Řecko je členským státem EU a dodržuje vysoký standard ochrany lidských práv. Z aktuálních informací nevyplývá, že by mělo systémové problémy s přijímáním cizinců. Řecko patří k ekonomicky stabilním zemím. Je demokratickým státem s fungujícím právním systémem, který chrání lidská práva žadatelů o mezinárodní ochranu na vysoké úrovni. Příjímací podmínky nenesou známky systémových nedostatků. Žalobci proto nehrozí riziko špatného zacházení v rozporu s čl. 4 Listiny základních práv EU. Návraty do Řecka probíhají standardní cestou, za využití všech možných způsobů dopravy.
7. Žalovaná dále ve svém rozhodnutí uvedla, že žalobce porušil ochranné opatření, aniž by disponoval negativním testem na Covid-19. Proto by mohl při svém pobytu v České republice ohrozit bezpečnost státu nebo závažně narušit veřejný pořádek. Jeho setrvávání na území České republiky představuje riziko pro společnost, protože pochází ze země, která v současné době není z epidemiologického hlediska bezpečná. Den po svém zajištění žalobce podstoupil test s negativním výsledkem.

Za správnost vyhotovení:

B. K.

8. Dobu zajištění žalovaná stanovila s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy předání žalobce do Řecka. Česká republika má povinnost podat žádost o převzetí nebo přijetí zpět do jednoho měsíce. Řecko má následně na odpověď dva týdny. Poté dojde k přemístění žalobce do Řecka, jakmile to bude možné. Dobu zajištění 60 dnů proto žalovaná považovala za přiměřenou.

III. Žaloba

9. Žalobce namítá, že žalovaná nesprávně vyhodnotila porušení ochranného opatření jako narušení veřejného pořádku. Porušení ochranného opatření nepostačuje k zajištění cizince. Žalobce sice nepředložil negativní test. To ovšem nedosahuje takové závažnosti, aby tím ohrožoval veřejný pořádek. Možnou nebezpečnost žalobce pro společnost navíc vyvrátil negativní výsledek testu a karanténa, kterou žalobce podstoupil.
10. Žalovaná také nesprávně posoudila uskutečnitelnost účelu zajištění žalobce. Po obnovení nouzového stavu v České republice zřejmě dojde k pozastavení dublinských transferů. Žalovaná nezohlednila existenci systémových nedostatků v Řecku ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu se případnou existencí systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v zemi, kam má Česká republika cizince předat, správní orgán musí vždy zabývat z úřední povinnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Žalovaná se však této otázce věnuje pouze okrajově. Žalobce s odkazem na veřejně dostupné informace poukázal na konkrétní problémy, s nimiž se žadatelé o mezinárodní ochranu v Řecku potýkají (nevyhovující podmínky v uprchlických táborech, omezování zákonných záruk žadatelů v legislativě, přetíženost systému, špatný přístup k lékařské péči, fyzické násilí vůči žadatelům apod.). Žalovaná ani neuvedla, proč nemohla využít mírnějších opatření.

IV. Vyjádření žalované k žalobě

11. Žalovaná konstatuje, že mírnější opatření nepřicházely do úvahy. Žalobce nepředložil žádný cestovní doklad prokazující jeho totožnost, nedisponoval žádným pobytovým titulem a neměl peníze k zajištění vlastního ubytování do doby předání. Nemá nikoho, kdo by mu v České republice pomohl. U žalobce proto existovalo vážné nebezpečí útěku, jak jej objektivně vymezuje zákon o pobytu cizinců. Žalobce vycestoval z Řecka a dále se pohyboval po schengenském prostoru bez pobytového oprávnění. Z jeho vyjádření plynulo, že nehodlá zůstat na území České republiky a chce odcestovat do Francie. Žalovaná postupovala v souladu s účelem a cíli nařízení Dublin III. Tvrděním žalobce o nepříznivosti situace v Řecku a nestandardních životních podmínkách v řeckých táborech chybí opora. Žalovaná dodává, že by zrušení jejího rozhodnutí odporovalo zásadě rychlosti a hospodárnosti správního řízení. V pondělí dne 23. 10. 2020 totiž ukončila zajištění žalobce. Důvody zajištění pominuly.

III. Posouzení věci krajským soudem

12. Žaloba je důvodná.
13. Žaloba splňuje podmínky své přípustnosti. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).
14. O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání. Žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal jednání jako nezbytné. Postupoval ostatně podle § 76 odst. 1 písm. a) a písm. c) s. ř. s.

Za správnost vyhotovení:
B. K.

Toto ustanovení umožňuje zrušení rozhodnutí bez jednání pro nepřezkoumatelnost nebo pro podstatné porušení ustanovení o správním řízení, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

a) Usutečnitelnost předání žalobce do Řecka

15. Rozhodnutí žalované obsahuje posouzení uskutečnitelnosti dublinského transferu do Řecka. Žalovaná vychází z toho, že Řecko je členským státem EU. Žalobce zpochybňuje, že by žalovaná možnost transferu do Řecka posoudila dostatečně. Krajský soud se přiklání na stranu žalobce. Rozhodnutí žalované je v této otázce nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
16. Judikatura dovodila, že *zajištění cizince* za účelem jeho předání do jiného členského státu EU podle nařízení Dublin III *není možné, absentuje-li reálný předpoklad dosažení účelu zajištění* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2016, č. j. 10 Azs 256/2015-55). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016-27, takový předpoklad chybí, pokud existují závažné důvody se domnívat, že v přijímajícím státě dochází k systematickým nedostatkům azylového řízení, nebo podmínek přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko špatného zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU.
17. Před zajištěním cizince měla žalovaná *povinnost zabývat se otázkou existence systémových nedostatků azylového řízení ve státě, do kterého chce cizince předat*. Tyto úvahy by měla promítnout do odůvodnění rozhodnutí o zajištění. Skutečnost, že má dojít k předání do jiného členského státu EU, hraje určitou roli. Evropský azylový systém totiž stojí na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí (rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011 ve věci C-411/10 a C-493/10, N. S. a další). Nejvyšší správní soud proto dovodil, že rozhodnutí o zajištění za účelem předání podle nařízení Dublin III nemusí vždy obsahovat odůvodnění otázky systémových nedostatků ve státě, kam má být cizinec předán. Platí to za splnění tří podmínek: 1) cizinec v řízení před správním orgánem takovou námitku vůbec neuplatnil; 2) správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k systémovým nedostatkům ve státě předání nedochází; 3) *o neexistenci takových nedostatků nejsou důvodné pochybnosti* (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29).
18. V právě citovaném rozsudku rozšířený senát konstatoval, že při posuzování naplnění účelu zajištění musí žalovaná vycházet „z obecně známých skutečností o nedostacích azylového systému dané země, z poznatků ze své úřední činnosti a také z výpovědí zajištěných cizinců. **Ve sporných situacích je pak povinna si podklady potřebné pro posouzení této otázky vyžádat.** Ke kvalitě podkladů lze odkázat na standard zpráv o situaci v zemi původu při posuzování žádostí o udělení mezinárodní ochrany, ke kterému se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, podle nějž musejí být „v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné“. **V opačném případě by totiž ve sporných případech nemohla učinit úvahu o tom, zda předání cizince do jiného členského státu bude fakticky proveditelné.** V tomto důsledku by tak nebylo možné posoudit ani otázku nezbytnosti omezení cizince na jeho osobní svobodě, tj. samotný účel jeho zajištění“ (viz bod 25 citovaného rozsudku rozšířeného senátu; zdůraznění doplnil krajský soud).
19. Podle krajského soudu *lze Řecko považovat za stát, v jehož případě existují důvodné pochybnosti o existenci systémových nedostatků* ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Řecko bylo v minulosti terčem tvrdé kritiky evropských soudů namířené proti jeho azylovému systému (viz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 1. 2011, M. S. S. proti Belgii a Řecku, stížnost č. 30696/09 a z poslední doby rozsudek senátu první sekce Evropského soudu pro lidská práva ze dne 15. 3. 2018 ve věci A. E. A. proti Řecku, stížnost č. 39034/12; z judikatury Soudního dvora

viz výše citovanou věc C-411/10 a C-493/10, *N. S. a další*). To vedlo po dlouhou dobu k praktické neuskutečnitelnosti dublinských transferů do této země.

20. Situace se sice v posledních letech zlepšovala (v návaznosti na politické doporučení Evropské komise ze dne 8. 12. 2016 k možnosti obnovení předávání osob do Řecka podle nařízení Dublin III). Podle krajského soudu však uskutečnitelnost transferů do Řecka tváří v tvář čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III nadále zahluje stín pochybností. Krajský soud musí poukázat zejména na jednu nedávnou obecně známou skutečnost, kterou lze bez větších obtíží a odborných znalostí zjistit z médií (k práci s obecně známými skutečnostem této kategorie, které se nedokazují, viz nálezný sp. zn. II. ÚS 3764/12 ze dne 13. 5. 2014, bod 27). V září letošního roku totiž shořel největší řecký uprchlický tábor Moria na ostrově Lesbos, ve kterém žilo kolem 12.000 žadatelů o azyl (viz např. zprávu ČTK *Uprchlícký tábor Moria na řeckém ostrově Lesbos zničil požár* pod tímto odkazem: <https://bit.ly/3ldklyZ>). Již tak přetížený řecký azylový systém (např. kapacita shořelého tábora Moria byla podle citované zprávy ČTK více než čtyřnásobně překročena) bude v důsledku této nešťastné události pod ještě větším tlakem. To může mít obecnější dopad na přijímací podmínky a azylové řízení. Obzvláště v této pandemické době.
21. O neexistenci systémových nedostatků azylového řízení a přijímacích podmínek v Řecku lze stále důvodně pochybovat. Chybí tak poslední z předpokladů vymezených v rozsudku rozšířeného senátu (bod 17 výše). Žalovaná tedy měla povinnost v rozhodnutí o zajištění žalobce zdůvodnit svůj závěr o neexistenci systémových nedostatků. Nestačí pouze obecně konstatovat, že Řecko je členským státem EU s fungujícím právním systémem a vysokou mírou dodržování lidských práv. *Žalovaná si měla za účelem posouzení existence systémových nedostatků shromáždit či vyžádat relevantní informace.* To však neučinila. Ve správním spise není *žádný podklad*, který by se této otázce věnoval. V důsledku toho si žalovaná nemohla učinit úvahu o tom, zda předání žalobce do Řecka vůbec půjde provést. Tím pádem nemohla posoudit ani otázku nezbytnosti zbavení osobní svobody žalobce.
22. Námitka žalobce, podle které *žalovaná nedostatečně posoudila uskutečnitelnost účelu zajištění žalobce, tj. jeho přemístění do Řecka v rámci dublinského řízení*, je proto důvodná. Rozhodnutí žalované je v této části *nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů* ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. bod 27 rozsudku rozšířeného senátu citovaného v bodě 17 výše).
23. Krajský soud nad rámec právě učiněného závěru dodává, že ze své úřední činnosti ví o obecné problémovosti dublinských transferů do Řecka. V rozsudku ze dne 30. 9. 2020, č. j. 41 A 50/2020-43, řešil obdobný případ. Dotyčného cizince policie ze zajištění propustila, aniž by došlo k jeho předání. Stejně tomu nakonec bylo i v případě žalobce. V uvedeném zářijovém rozsudku krajský soud poukázal na dostupné statistiky, z nichž vyplývá, že ačkoli v roce 2019 přijalo Řecko 12 718 žádostí o převzetí zpět, transfer se povedlo zrealizovat pouze v 33 případech. Z České republiky neproběhl zřejmě ani jeden transfer.
24. Krajský soud si uvědomuje, že ze statistik, které vypovídají o nízké až mizivé úspěšnosti předávání cizinců do jiného členského státu EU v minulém období, nelze mechanicky bez dalšího dovozovat, že i do budoucna chybí reálný předpoklad dosažení účelu zajištění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2016, č. j. 10 Azs 256/2015-55). Přesto považuje za důležitou obezřetnost správních orgánů při zajišťování cizinců za účelem dublinského transferu do Řecka. Zajištění je výrazným zásahem do osobní svobody. Mělo by být výjimkou, spíše než pravidlem. Pokud správní orgány mají informaci, že se pravděpodobnost provedení transferu v minulosti blížila nule, měly by cizince, u nějž shledají vážné riziko útěku, zajistit, pouze pokud je tato pravděpodobnost již vyšší, a existuje reálná - nikoliv pouze hypotetická - šance, že se transfer uskuteční. Ve správním spise zároveň musí být informace o přijímacích podmínkách a azylovém systému v Řecku, které budou relevantní, důvěryhodné a vyvážené,

Za správnost vyhotovení:

B. K.

aktuální, ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné. Z nich pak musí vyplývat, že cizinci nehrozí špatné zacházení zakázané čl. 4 Listiny základních práv EU.

b) Existence vážného nebezpečí útěku a nemožnost využití alternativ k detenci

25. Cizince lze za účelem jeho předání podle nařízení Dublin III zajistit pouze v případě, že existuje vážné nebezpečí útěku a zároveň není možné uplatnit mírnější opatření. Naplnění obou těchto podmínek žalobce zpochybňuje. Žalovaná se s nimi určitým způsobem vypořádala. Krajský soud má však za to, že odůvodnění rozhodnutí žalované je v tomto ohledu na hranici přezkoumatelnosti a srozumitelnosti. Žalovaná totiž posouzení obou těchto podmínek ve svém odůvodnění směšuje. Ve výsledku není zcela zřejmé, které skutečnosti vzala jako důkaz existence vážného nebezpečí útěku a které naopak jako důkaz nemožnosti uplatnění alternativ k detenci. Především z odůvodnění rozhodnutí žalované není vůbec jasné, jakou relevanci má pro posouzení podmínek zajištění to, že žalobce porušil ochranné opatření.
26. Žalovaná v odůvodnění rozhodnutí cituje objektivní kritéria posuzování nebezpečí útěku podle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Uvádí, že žalobce pobývá na území České republiky neoprávněně a nemá zde žádné příbuzné, závazky ani jiné vazby. Načež stručně konstatuje, že tu je důvod jeho zajištění. Poté se vyjadřuje k otázce systémových nedostatků v Řecku. Následně opět konstatuje, že žalobce pobýval na území neoprávněně a zamýšlel cestovat až do Francie. Dodává, že žalobce nemá k dispozici finanční prostředky ke složení finanční záruky. Vážné nebezpečí útěku dovozuje konkrétně z toho, že se žalobce pokusil opustit území České republiky, přestože zde neměl povolený pobyt.
27. V dalším odstavci žalovaná dospívá k závěru, že uložení mírnějších opatření by v daném případě nepostačovalo. Tento závěr zdůvodňuje tím, že žalobce nedisponuje dostatkem finančních prostředků potřebných pro pobyt na území České republiky a nemá zde žádné oprávnění k pobytu. To v žalované vyvolává obavy, že pokud by ho nezajistila, pak by mohl vycestovat z území České republiky nebo se skrývat a vyhýbat se předání. Poté se žalovaná věnuje tomu, že žalobce porušil ochranné opatření. Dovojuje z toho, že by mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Odkazuje na judikaturu týkající se výkladu pojmu veřejný pořádek a následně se opět vrací k alternativám k detenci a konstatuje, že jejich využití by bylo nedostačující. Žalovaná vyjmenovává zvláštní opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. A poté znovu opakuje, že žalobce nedisponuje dostatečnými finančními prostředky na složení kauce a nemá oprávnění k pobytu ani adresu na území České republiky. Dále uvádí, že záměrem žalobce je vycestovat do Belgie (sic!), nikoliv setrvat na území České republiky.
28. Krajský soud si uvědomuje, že žalovaná má na vydání rozhodnutí o zajištění krátký čas. To ji však nezbavuje povinnosti odůvodnit rozhodnutí takovým způsobem, aby z něj bylo jasné, které konkrétní skutečnosti dokládají naplnění zákonného důvodu zajištění, a které dokládají nemožnost využití zvláštních opatření. Takové zřetelné odůvodnění však v rozhodnutí žalované chybí. Krajský soud musel zdůvodnění jednotlivých podmínek zajištění doslova hledat mezi řádky. Přes uvedené nedostatky odůvodnění rozhodnutí žalované se však krajský soud domnívá, že z okolností věci v dostatečné míře vyplývá splnění kritérií vážného nebezpečí útěku a nemožnosti uplatnit mírnější opatření.
29. Ustanovení § 129 odst. 4 věta druhá zákona o pobytu cizinců obsahuje definici pojmu vážného nebezpečí útěku. Mimo jiné se jím rozumí neoprávněný pobyt cizince na území České republiky a úmysl nerespektovat rozhodnutí o přemístění, který je zjevný z jeho jednání. Tato dvě kritéria žalobce naplňuje.
30. Závěr o existenci vážného nebezpečí útěku u žalobce podporuje zejména to, že z vlasti úmyslně cestoval bez cestovního dokladu, který zahodil. Přestože v Řecku požádal o mezinárodní Za správnost vyhotovení:
B. K.

ochranu, nevyčkal na rozhodnutí a dále neoprávněně cestoval přes několik zemí. V rámci výsledku vůbec neuváděl, že by v Řecku žádal o azyl. Sám také deklaroval úmysl pokračovat v cestě do Francie, kde má rodinu. Z jeho výpovědi plyne, že pokud by jej nekontrolovala policie na území České republiky, cestoval by neoprávněně do dalších členských zemí EU. Jeho zajištění proto bylo nezbytné.

31. Mírnější donucovací opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců by pravděpodobně nedostačovala k dosažení účelu zajištění. Žalobce nedisponoval žádnými finančními prostředky, neměl v České republice žádné ubytování a neměl zde ani příbuzné nebo známé, kteří by mu mohli pomoci. Žalobce nemohl ohlásit adresu místa svého pobytu (a v tomto místě zdržovat), protože na území České republiky žádný pobyt neměl. V dohledné době by ho ani nezískal. Nepřicházelo v úvahu ani uložení povinnosti hlásit se policii ve stanovené době, protože tato povinnost předpokládá existenci pobytu na území České republiky. Pokud žalobce nedisponoval žádnými finančními prostředky, nemohl si na území České republiky zajistit ubytování. Pro jeho nemajetnost nepřipadalo v úvahu ani složení peněžní záruky. Žalobce netvrdil, že by za něj mohl složit peněžní prostředky někdo jiný. V žalobě ostatně neuvádí, kterou konkrétní alternativu by v jeho případě šlo využít.
32. Námitky žalobce zpochybňující splnění kritérií vážného nebezpečí útěku a nemožnosti uplatnit mírnější opatření jsou proto nedůvodné.
33. Pro úplnost se krajský soud v reakci na žalobní body vyjádří také k otázce porušení ochranného opatření a jeho relevanci pro zajištění. Není sporu, že žalobce vstoupil na území České republiky neoprávněně. Nedisponoval platným cestovním dokladem ani oprávněním k pobytu. Podle žalované žalobce představoval nebezpečí pro veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost, protože mohl být nakažený nemocí Covid-19. Důvodem zajištění žalobce však nebylo ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti. Ani tomu tak nemohlo být, protože zajistit cizince za účelem dublinského předání podle § 129 zákona o pobytu cizinců lze pouze z důvodu existence vážného nebezpečí útěku. V rozhodnutí žalované však chybí zdůvodnění úvahy, jak souvisí porušení ochranného opatření s existencí vážného nebezpečí útěku, případně s nemožností uložení mírnějších opatření.
34. Žalovaná navíc před zajištěním podrobila žalobce RT-PCR testu na přítomnost nemoci Covid-19. Výsledek byl negativní. Žalobce proto nemohl představovat ohrožení obyvatel České republiky, veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti. Krajský soud má výrazné pochybnosti, že by vstup cizince na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením, mohl sám o sobě představovat narušení veřejného pořádku. V úvahu připadá ohrožení veřejného zdraví, ovšem jen za předpokladu, že by cizinec skutečně měl koronavirus. Pojmy veřejný pořádek, veřejná bezpečnost a veřejné zdraví mají různé významy. Chrání různé zájmy a nelze je libovolně zaměňovat. Ohrožení veřejného zdraví - na rozdíl od ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti - není samostatným důvodem pro zajištění cizince nebo žadatele o mezinárodní ochranu [srov. § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců nebo § 46a odst. 1 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu; „zákon o azylu“]. Tento důvod již vůbec nelze uplatňovat v případě zajištění za účelem dublinského předání. Ochranné opatření sleduje zcela jiný účel (ochranu obyvatel před zavlečením nemoci Covid-19), než nařízení Dublin III. V kontextu zajištění cizince za účelem předání proto nehraje roli, zda cizinec porušil ochranné opatření.
35. Krajský soud pro přehlednost shrnuje a opakuje, že přes vady odůvodnění žalovaná dospěla ke správnému závěru o existenci nebezpečí útěku a nemožnosti využít zvláštní opatření za účelem vycestování z území. Související žalobní námitky proto neobstojí, což ovšem nic nemění na částečné nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalované popsané výše v bodech 17-21.

Za správnost vyhotovení:
B. K.

c) Doba zajištění

36. Nad rámec žalobních námitek považuje krajský soud za nezbytné se vyjádřit ke stanovené délce zajištění, která činila 60 dnů. Výsledkem rozhodnutí o zajištění cizince je zbavení osobní svobody jednotlivce. Nezákonné rozhodnutí o zajištění proto představuje porušení jeho základního práva chráněného čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod („Listina“) a čl. 5 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva“). Stanovení doby zajištění v rozporu s použitelnými právními předpisy (včetně nařízení Dublin III) způsobuje nezákonnost rozhodnutí o zajištění (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, č. j. 7 Azs 11/2015-32).
37. Z judikatury vyplývá možnost soudu v určitých případech nerespektovat § 75 odst. 2 s. ř. s. a přezkoumat správní rozhodnutí nad rámec žalobních bodů. Jedním z těchto případů je porušení základních práv či protiústavnost rozhodnutí. Není ji třeba namítat, ale krajský soud k ní musí přihlédnout i bez návrhu (Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 605). Nejvyšší správní soud ve své judikatuře výslovně dovedl možnost tohoto postupu například v případě aplikace retroaktivity nové hmotněprávní úpravy ve prospěch pachatele správního deliktu podle čl. 40 odst. 6 Listiny (viz rozsudek ze dne 13. 6. 2008, č. j. 2 As 9/2008-77) nebo porušení zásady *ne bis in idem* podle čl. 40 odst. 5 Listiny (rozsudek ze dne 4. 3. 2009, č. j. 6 As 44/2008-142). S ohledem na význam základního práva na osobní svobodu má krajský soud za to, že může postupovat nad rámec žalobních bodů i v případě přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince, které trpí *ex facie* vadou pro zjevnou a závažnou nesprávnost (*gross and obvious irregularity*) ústavněprávního rozměru (srov. na poli čl. 5 Úmluvy rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Mooren proti Německu* ze dne 9. 7. 2009, č. 11364/03, § 84 a § 74-75; k čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy viz např. rozsudek ve věci *Niyazov proti Rusku* ze dne 16. 10. 2012, č. 27843/11, § 174). Takovou *ex facie* vadou podle krajského soudu je *stanovení doby zajištění (dalece) za hranici maximální možné doby zajištění* podle použitelných právních předpisů.
38. Žalovaná odůvodnila dobu zajištění očekávanou složitostí přípravy transferu žalobce do Řecka. Stanovená doba zajištění však zjevně a závažně odporuje čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III.
39. Nařízení Dublin III sice výslovně nestanovuje maximální dobu trvání zajištění cizince, či maximální dobu prvotního zajištění. Základním pravidlem je, že zajištění musí být co nejkratší (čl. 28 odst. 3). Dále stanoví, že *cizinec nesmí být zadržován po marném uplynutí lhůty pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět*, respektive po marném uplynutí lhůty pro realizaci přemístění. Lhůta pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět činí jeden měsíc od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu. Lhůta pro přemístění činí šest týdnů od implicitního nebo explicitního vyhovění žádosti o převzetí či přijetí. Z těchto dvou lhůt podle nařízení Dublin III lze vyvozovat maximální doby trvání zajištění. Zároveň z nich nepřímou plyne i *maximální délka prvotního zajištění*. Ta podle Nejvyššího správního soudu *nesmí překročit jeden měsíc* od podání žádosti o mezinárodní ochranu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, č. j. 7 Azs 11/2015-32, nebo rozsudek ze dne 27. 5. 2019, č. j. 8 Azs 113/2018-59, bod 35).
40. Nejvyšší správní soud vychází z toho, že se výše uvedené lhůty musí respektovat již při stanovení doby prvotního zajištění cizince. Tato doba nesmí odporovat čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III. Za předpokladu, že by správní orgán nepožádal příslušný stát o převzetí nebo přijetí zpět ve lhůtě jednoho měsíce, pokračující zajištění cizince (jehož dobu původní rozhodnutí stanovilo na více než jeden měsíc) by se stalo nezákonným. Přitom podle Nejvyššího správního soudu „[n]epostačuje spoléhání se na to, že správní orgán v případě uplynutí lhůt dostojí své povinnosti podle čl. 28 odst. 3. pododstavce čtvrtého nařízení Dublin III a cizince okamžitě propustí. Jeho pravomocné a vykonatelné rozhodnutí o zajištění by totiž i v takovém případě mohlo sloužit jako titul k dalšímu omezování osobní svobody cizince. Již samotná potencialita takového stavu, který by byl zjevně v rozporu s čl. 28 nařízení Dublin III, by způsobovala

nezákonnost rozhodnutí o zajištění“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2019, č. j. 8 Azs 113/2018-59, bod 32).

41. Žalobce nepožádal o mezinárodní ochranu. Řízení o předání do příslušného státu v těchto případech Ministerstvo vnitra zahajuje z moci úřední (srov. § 11 odst. 2 zákona o azylu). Žalovaná proto měla stanovit dobu prvotního zajištění maximálně na jeden měsíc od zahájení řízení o předání žalobce do Řecka. Stanovení doby zajištění na 60 dnů tak odporuje čl. 28 nařízení Dublin III. Jde o zjevnou a závažnou nesprávnost, protože doba zajištění je jednou tak dlouhá, než kolik nařízení Dublin III umožňuje. I z tohoto důvodu rozhodnutí žalované neobstojí.

IV. Závěr a náklady řízení

42. Krajský soud shledal rozhodnutí žalované nezákonným ze dvou důvodů. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné v otázce uskutečnitelnosti účelu zajištění. Ač tak měla učinit, žalovaná si neobstarala žádné informace o řeckém azylovém systému, na jejichž základě by mohla posoudit, zda tamní systém netrpí systémovými nedostatky, které by bránily předání žalobce do Řecka. Tato vada je důvodem zrušení rozhodnutí žalované podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
43. Žalovaná nadto stanovila dobu trvání zajištění žalobce v rozporu s čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III. Prvotní zajištění cizince za účelem předání lze stanovit maximálně na jeden měsíc od zahájení řízení o předání. Tato vada je důvodem zrušení rozhodnutí žalované podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.
44. Krajský soud současně výrokem nevrátil věc žalované věc k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Žalovaná v mezidobí žalobce ze zajištění propustila. Proto neexistuje řízení, v němž by mohla pokračovat. Podle § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je totiž vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem jeho předání prvním úkonem v řízení. Zrušení rozhodnutí o zajištění v tomto případě z povahy věci znamená ukončení řízení (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2016, č. j. 4 Azs 8/2016-26).
45. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žádné náklady však nevyčíslil. Ani ze spisového materiálu neplyne, že by mu vznikly. Proto mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaná ve věci nebyla úspěšná, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokátem. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 5. listopadu 2020

Martin Kopa
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
B. K.